

БҮРЯТ-МОНГОЛЫН ҮНЭН

ВКП(б)-ийн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй
Верховно Советэй Президиумай орган

1940 оной
МАЙН
28
вторник
№ 121 (3122)

Сам 10 минга.

БҮРЯТ-МОНГОЛЫН АВТОНОМНО СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ
РЕСПУБЛИКЫН ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Ойн түймэры унтараалгада онсо илгархан колхознигууды шагнаха тухай

Ойн түймэры унтарааха үедэ гражданска уул-
гануудаа жэшээтэ найнаар дүүргэһэнэйн түлөө
Иван Франкогой нэрэмжэтэ, Гүрэнэй Киевскэ Акаде-
мическэ Украинска драматическа театрые Ленинэй
орденоор шагнаха тухай

1. БЕКЕТОВ Василий Григорьевиче.
2. БЕРНИКОВ Трофим Климовиче.
3. ЗАЙЦЕВ Трофим Николаевиче,
4. ЛЮБИШИН Сафрон Максимовиче
5. ЦЫДЕНОВ Доржи Гуружаповиче.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ
И. БОРСОВЕВ.
БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарин
уялгыг түр дүүргэгшэ Г. КРАСОВСКИЙ.

г. Улан-Удэ, Советүүдэй Байшан.
1940 оной майн 27.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Иван Франкогой нэрэмжэтэ, Гүрэнэй Киевскэ Акаде-
мическэ Украинска драматическа театрые Ленинэй
орденоор шагнаха тухай

Драматическа искусствэе хүгжөөлгөдө ба театральна культу-
рын мастернууды хүмүүжүүлгөдө гайхамшаг габьянуудайн түлөө
Иван Франкогой нэрэмжэтэ, Гүрэнэй Киевскэ Академическэ Украинска
драматическа театрые Ленинэй орденор шагнаха.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй
түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй
секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль
1940 оной майн 25.

***

Иван Франкогой нэрэмжэтэ теат-
рай 20 жэл гүйсэһэнэйн даша-
рамдуулан, советскэ театральна
культурые хүгжөөлгөдө амжалтата
ажалыуулангуудайн түлөө
СССР-эй Верховно Советэй Прези-
диумэй, 1940 оной майн 25-най
үдэрэй указаар шагнагдабад:

Ажалай Улаан Тугай орденор 6
хүн, "Хүндэлэлэй тэмдэг" орде-
нор—11 ба "Ажалай отличниг
түлөө" медалар—15 хүн.

СССР-эй арадай артист нүхэр
И. П. Юридэ СССР-эй арадай ар-
тастын нэрээргэ олгогдобо.

Франкогой нэрэмжэтэ Киевскэ театр Львов дээрэ

Львов. Иван Франкогой нэрэм-
жэтэ Киевскэ театр болбол Львов
дээрэ өөрынгөө гастроллине майн
23-да дүүргэбэ. Тус театр—энэ го-
родто 23 үдэрэй торшо соо
байха зуураа, 35000 хүнүү-
дые обслуживалба.

(ТАСС).

УН-СЭРЭГЭЙ ФЛОДОЙ ВДЭРТЭ УГТАМЖА

Линкорнууд, крейсэрнууд, под-
водно лодконууд, эсминцууд ба
боевой корабльнууд дээгүүр Ун-
Сэрэгэй Флодой Флодой унгархан
адарта боевой замыс ха-
руулан выставка Петергофско
дворец-музейн залнууд соо нээг-
дэбэ. Кировскэ аралнууд дээрэ
на хабаадсадаг оло миллион
советскэ гражданиуд тус бэлд-
хэлгэдэ оролсодо.

Бүхх флотууд ба флотилинууд
болбол хайн үдэрэе унгаргалгы
тодорхой програмнууды зохио-
гоо. Июлиин 24-дэ улаан флот-
нууд, командирнууд ба политхү-
дэлмэриэлтшэд болбол боевой ба
политическэ бэлдхэлгэгэ туй-
лалтануудые демонстрацлиха
байна.

Мүн, столица дээрэ Ун-Сэрэ-
гэй Флодой хайн үдэрэлгэе үр-
гэнээр тэмдэглэхэе хараалла.
Тэндэ үглөөгүүр эртнөө эхилдэ
Химкинскэ водохранилищэ дээрэ
торпедна катеринуудай, бронекате-
ринуудай, шлюпкэнуудай, скуте-
руудай ба турган ябадалта глис-
серуудай парад болохо байна.

Парад дээрэ академическэ суд-
нуудай халууршад ба осовиа-
химовнуудай ба осоводовнуудай
колоннонууд хабаадсаха юм.

Москвагайхидта Улаан Тугта
Балтинын ба Хойто ба Хара
далайн флотуудай морягууд айшал-

жа ерэхэ байна.
Хайн үдэрэлгэдэ Ленинград-
хид эрхимээр бэлдхэнэ. Советскэ
Ун-Сэрэгэй Флодой унгархан
адарта боевой замыс ха-
руулан выставка Петергофско
дворец-музейн залнууд соо нээг-
дэбэ. Кировскэ аралнууд дээрэ
на хабаадсадаг оло миллион
советскэ гражданиуд тус бэлд-
хэлгэдэ оролсодо.

Бүхх флотууд ба флотилинууд
болбол хайн үдэрэе унгаргалгы
тодорхой програмнууды зохио-
гоо. Июлиин 24-дэ улаан флот-
нууд, командирнууд ба политхү-
дэлмэриэлтшэд болбол боевой ба
политическэ бэлдхэлгэгэ туй-
лалтануудые демонстрацлиха
байна.

Мүн, столица дээрэ Ун-Сэрэ-
гэй Флодой хайн үдэрэлгэе үр-
гэнээр тэмдэглэхэе хараалла.
Тэндэ үглөөгүүр эртнөө эхилдэ
Химкинскэ водохранилищэ дээрэ
торпедна катеринуудай, бронекате-
ринуудай, шлюпкэнуудай, скуте-
руудай ба турган ябадалта глис-
серуудай парад болохо байна.

Парад дээрэ академическэ суд-
нуудай халууршад ба осовиа-
химовнуудай ба осоводовнуудай
колоннонууд хабаадсаха юм.

Москвагайхидта Улаан Тугта
Балтинын ба Хойто ба Хара
далайн флотуудай морягууд айшал-

Түрүүшүүлтэй зэргэшэхэ

Хайхан, БМАССР-эй Наркомземэй
ба Зүүн зүгэй МТС-үүдэй Союзай
Обкомой дамжуулгын Улаан Тугые
баруулга тусаа республиканска
Жюриин засэдави болоһон байгаа.

Тракторна хүдэлмэринүүдэй
темпын ургалта бүри хангалта-
гүйгөөр аяна гэжэ Жюри тэм-
дэглэбэ. Майн 10-наа 20 хүртэр,
тракторна хүдэлмэрин планине
дүүргэлгын темп 6,5 процент
вэмжэ, бүхидөө 22,5 процент
болоһон байна.

Куйтэнэй МТС (директорын
нүх. Тимофеев, ахалагша механик
нүх. Кудряков, Рабочкомой түр-
үүлэгшэ нүх. Будаев) условно
нэгэ трактораар оройдоо 26,8
гектар, Чесанын МТС (директо-
рын нүх. Нимаев, ахалагша
механик нүх. Ситников, Рабо-
чкомой түрүүлэгшэ нүх. Попу-
суров) условно трактораар 51
гектар хахалаа. Тэршэлэн За-
каменай, Баргажанай, Хорин
ба Н.-Брянай машинно-тракторна
станцинууд гээдэнэ, тракторна
хүдэлмэрин жэлэй планине миш
16 процент дүүргэбэ.

Эртын пар хахалагша тон ехээр
удааруулагдана. Энээн тусаа
аймагуудай организацинуудай ба
машинно-тракторна станцинуудай
хүдэлмэрилгшэд анхараала хан-
дуулха ёһотой. Итанциин, Хэжэ-
гын, Куйтэнэй ба бусад МТС-үүд

пар хахалагшы мүнөө хүртэр
эхилээдүй. Тээд эртын пар хахал-
ха эрхим хаһа үнгэржэл байна.

Тракторна хүдэлмэрин жэлэй
планине 33,3 процент ба пар
хахалагшы—38,2 процент дүүргэ-
һэн Селенгын МТС-тэ БМАССР-
эй Наркомземэй ба Зүүн зүгэй
МТС-үүдэй Союзай Обкомой дам-
жуулгын Улаан Тугые үлөөхэ
гэжэ Жюри тогтообо. Тинхэдэ, тус
МТС болбол бусад машинно-трак-
торна станцинуудтай жэшээлээ
наа, нүүдэй үедэ тракторна хүдэл-
мэрингөө темпые булдахан
тухайдань директор нүхэр
Гармаевта, ахалагша механик нүх.
Найдановта, Рабочкомой түрүүлэг-
шэ нүхэр Собенниковто заһан
байна.

Тарбагатайн ба Б.-Кудариин МТС-
үүд тракторна хүдэлмэрин пла-
нине мишд дүүргэһэн байбашы,
пар хахалагшы темпые бага бай-
һан ушарһаа, дамжуулгын Улаан
Тугые абаха кандидата оруула-
даггүй. Иимнээ, МТС бүхэн пар
хахалагын ба бүхх тракторна
хүдэлмэрин планине дүүргэһэн
түлөө тэмэсэлые шягдахажэ,
тракторай техническэ харууһал-
гы ба трактористнуудай дунда
техуралсалые хайжаруулаха
шухала.

Тракторнуудай техническэ харууһалгы нариар сахижа

Закаменай, Ториин, Ушеетын,
Сагаан-Унаанай ба Селен-Думын
МТС-үүдэй тракторна паркнууд
тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Заагда-
һан МТС-үүдэй 15 хүсэтэй условно
трактор бүхэниинь бүхх
хабарай тарилга соо оройдоо 60-
аад гаран гектар хахалада
байна. Энэ хадаа трактор, маши-
ныс хүсэд хэрэглээгүйн, техни-
ческэ харууһалгын заабаринуудые
бөөлүүлээгүйн гэмээр болоно.
Манай олонхи тракторнуудай
хүдэлмэри трактористнуудай
шадбаригүйһөөнэ наагана—
гэжэ Закаменай МТС-эй
директор нүх. Цыбиков мэдүүлэ.
Энэ тон буруу. Закаменай МТС-эй
олонхи тракторнуудай хангал-
тагүй хүдэлмэрин шалтаган
хадаа техническэ харууһалгын
заабаринуудай бүдүүлгээр хаза-
гайруулагдадаг, МТС-эй дирекциин

зүгһөө трактористнуудта тодорхой
туһаламжа үзүүлдэггүй ба опера-
тивна хүтэлбэрээр хантадаггүй
байна.

Селен-Думада хоёр үдэр үргэл-
жэлнэ, МТС-үүдэй директорнууд-
дэй ба ахалагша механикуудай
кустовой совещани болбол дурса-
һан МТС-үүдтэ тракторнуудай
бүтөөсэ багатай хүдэлмэри хадаа
техническэ харууһалгын заабари-
нуудай хазгайруулагдадаг ушар-
һаа болоно гэжэ аливүүлэ.

Мүнөө, трактористнууд, брига-
дирнууд ба МТС-үүд бүхэнэй
зорилго хадаа техническэ
харууһалгын гол заабаринууды
нариар сахижа, трактор бүхэнэй
бүтөөсэ дээшлүүлгэдэ, хабарай
оройн тарилгы дэри дүүргэлгэдэ
ба нарые саг соонь бэлдхэл-
гэдэ байна.

Таряанай гараса жэгдэ хайн

Зэдн аймагай хэдэ хэдэн кол-
хозууд болбол хабарай тарилгын
хүдэлмэри унгаргшэ жэлнүү-
дэйхнээн нилээд эртэ ба эрхим
шанартайгаар дүүргэһэн байна.

Кагановичын нэрэмжэтэ,
Заветы Ильича ба Молоотовай

нэрэмжэтэ колхозуудай ярица ба
шэниисын тарилгын жэгдэ най-
наар ургажа, газараа хушаа.
Мүн тэршэлэн, Наранай сель-
советдэй колхозуудай поле дээрэ
тарилгын гараса хайн.

Г. Жербаев.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Эстонско ба латвийска книгэнүүдэй выставка

МОСКВА. Гадаада оронудтай
культура холбооны Бүхэсоюзна
общество болбол эстонско ба
латвийска книгэнүүдэй выстав-
кые Москвадэ нээхы бэлдхэжэ
байна.

Мүнөө нарын, литературы
ба искусствын тон элдэб наба-
ринуудай 2000 гаран книгэнүүд
Эстонино ба Латвиһаа асарагдаад
байна.

Хүдөө ажахые механизацилгын ба электрофицилгын. Молотовай нэрэмжэтэ институтай 10 жэлэй ой

МОСКВА. Социалистическэ
хүдөө ажахые механизацилгын
ба электрофицилгын, Молотовай
нэрэмжэтэ Московско Институт
эмхидхэгдэһээр 10 жэл гүйсэбэ.
Институт болбол энэ 10 жэл
соогоо техническэ наукаар ба

хүдөө ажахые механизацилгээр
хэдэн тон шухала проб-
лемэнүүдые шийдхэнэ байна.

Институт болбол орондоо 1811
инженернүүдые, механикуудые ба
электрикүүдые үгөө.

Ленинэй музейн Тбилисскэ филиалай экспозицие шэнэдхэлгэ

Тбилиси. Ленинэй музейн
Тбилисскэ филиалы шэнэдхэлгэ
эхилбэ. Музейн таһаг бүхэн ха-
даа ВКП(б)-эйн историн хураан-
гы курсын" бүлэг бүхэнэй
зохиолуудтай байха
болоно. Филиалын шэнэнүүд ма-

териалууд ба документүүдээр
нэмээдхэ байна. Тэдэнэй аунда
«Пролетаринуудай анги ба
пролетаринуудай парти" гэжэ нү-
хэр Сталинын грузинска хэлэн
дээрэ бэшэһэн статягай литокопи
түрүүшынхөө табыгдажа байна.

Советскэ Союзай городуу-
даар.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Алма-Ата
городой, Кировэй нэрэмжэтэ
улицы.
(ТАСС-ын фото-клише)

Горькийн нэрэмжэтэ "культура
ба амаратын Центральна
паркын зунай сезон нээгдэе.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Парк соо
М. Горькийн скульптура шадар.

Улаан Армиин начальнигууды ба улаанармейцууды шагналга

Искэ сагаангардейшчинэтай
жэлэй фронт дээрэ командова
боевой дабаринууды
шэе байнаар дүүргэһэнэй ба
зураа шэн зориг ба баатар-
л гаргаһанайгаа түлөө Улаан
Армиин начальнигуудай ба улаан
армиин составай 3702 хүн
эй Верховно Советэй Прези-
диумай бэйша оной майн 20-ной
указаар СССР-эй орденууд
хүдэлмэригээр шагнагдаба.
Искэ орденор 3 хүн шаг-

налдаа.
Улаан тугай орденор—499
хүн.
Улаан Одоной орденор—652
хүн.
«Отвагын түлөө» медалар—
899 хүн.
«Боевой габьянуудай түлөө»
медалар 994 хүн шагналдаба.
Бүхх шагнагдаштай нарын
список «Красная Звезда» газетэдэ
томилогдохо байна.

Багшанарай республиканска конференцидэ жэшээтээр бэлэдхэхэ

ВКП(б)-ийн Обкомой тогтоолоор, БМАСОР-эй Наркомпрос ба ИНККНО болбол энэ оной июнийн хоёрдох хаяхда багшанарай республиканска конференци зарлахань, тэрээн дээр, бурят хургуулида ород ба түрэл хэлэнүүдэ яажа зааха тухай асуудалнууд хэлсэгдэхэ байна.

Конференци болбол хоёр гол шухала зорилго урдаа табина:

Нэгээр, ород ба бурят хэлэнүүдэ зааха хэрэгтэ хургуулинуудад туйлагданан оныудыг, түрүү багшанарай туйлалтануудыг бурят-монголой бүхн хургагшадый шадарай болгохо, шэнэ алфавидыг заалгын оныд хаража үзэхэ байна.

Хоёроор, ород ба бурят хэлэнүүдэ зааха методикоор багшанарыг зэбсэгдэхэ теоретическэ докладуудыг хэхэ.

Бурят хургуулида ород ба түрэл хэлэнүүдэ зааха тухай асуудалнуудад, багшанарай конференци зарлагда болбол хаана соогоо ба шухала байгаа.

Ород ба бурят хэлэнүүд болбол хургуулидахи гол предмет болон, ангигүй коммунистическэ обществн бүхн талаараа хүмүүжэнхэй членүүдэ бэлэдхэгын хэрэгтэ тус хэлэнүүдэй үүргэн тон ехэ.

Бурят хургуулида ород хэлэ зааха методика хүсэд зохогдоогүйнөө гадна, хүтэлбэри үгсэгдүүгэй. Бурят хэлэ заалгын методика тушаа бүри бэрхэтэй байна.

Түрэлхй бэшгэтэ хургаха методика ба тус хэлэ ородой транскрипци үндэсн хуури дээрэ заалга тухай хүсэд хангалтатый статьяшье үгн байха юм.

Бурят хургуулинуудай, илангала эхин хургуулинуудай багшанарай олонхиин методическэ мэргэжэлэн бага байна. Зарим хургуулинуудай 4-дахь классай хурагшадань 3-класста хорюулагданан 62 үгэтэй диктантда 10—70 алдууныг хэбэ. Илангала бурядай эхин хургуулида хэлэнүүдэ заалгын муугаар табигданан ушарнаа, тэрэниин дүргэшад хүсэлбэшэ дунда хургуулин 5-дахь классста орожо шаддаггүй байгаа.

Гэхэтэй хамта, бурят хургуулинуудай олонхи багшанар үнэн

сэхээр ба зоримгойгоор хүдэлмэрилхэнэйгөө результатда, ород ба түрэлхй хэлэнүүдэ заалгаар амжалтануудыг туйлаа.

Конференци болбол хэлэнүүдэ заалгаар манай багшанар-огличнигуудай, багшанар-ордентодой туйлалтануудыг нэбтэрүүлгын ба лэлгэрүүлгын хүсн түгсэ зэбсэгэн болохо ёһотой.

Конференциин зүбшэн хэлсэгдэгэ табигдаха докладуудыг гурбан хубида хуваажа болоно:

1. Ород ба бурят хэлэнүүдэ заалгаар эрхим оныд хургуулида докладууд.

2. Эрхим багшанарай оныд ород ба бурят хэлэнүүдэ заалга хэрэгдэхэ тушаа теоретическэ докладууд.

3. Ород ба бурят хэлэнүүдэ заалгын методиконуудыг зохёолгоор теоретическэ докладууд.

Тиймэ докладуудта: "Ород ба бурят хэлэнүүдэ заалгын хоорондох холбоо", "Бурят хэлэннээ, ород хэлэнэй абянай, морфологическэ, ба синтаксическэ илгаанууд" ба бусад.

Болохоо байгаа конференци болбол бурят хэлэ зааха программанууд, бурядай литературна үншлгын тематика тухай докладуудыг соносохо байна.

Литературна үншлгын тематикын проект хадаа конференциин анхаралда түрүүлхнхөө табигдахань. Конференци дээр багшанар-ордентод, институтуудай научна сотрудникуд докладчигүүд болон выступалха.

Докладчигүүд - багшанарта туһаламжа үзүүлхн тула, ИНККНО болбол мэргэжэлтэ методистнуудай хабаадалгатайгаар консультации эмхидхэхэ.

Фактаар баян ба удха түгс докладуудыг хэхын тэдэйнхэ эригдэнэ.

Хургуулинуудай хүтэлбэрлэгшэд ба ОНО болбол докладуудта бэлэдхэхэ байгаа багшанарта бүхн услови хангаха уялгатай. Бурят ба ород хэлэнүүдэ зааха асуудалнуудад, конференцидэ бэлэдхэл ба тэрэниин амжалтатыйгаар үнгэргэлгэ болбол тон шухала хэрэг—бурят хургуулин хүдэлмэриин үндэһөөрнэ хайжаруулгада зорюулагдан хэрэг мүн.

В. Андреев.

Отличнигууд-хурагшад

Улан-Удын №10 дунда хургуулин хурагшад болбол шалгалтын испытание эрхимээр үнгэргэжэ байна. Отличнигууд - хурагшад Базаржаб Сампилов (5-дахь "А" класс), Мишина (6-хь "В" класс) ба бусад болбол ород хэлээр, географар, арифметикээр, ботаникаар "отлично" гэнэн сэгнэлтэ-нүүдэ туйлаа.

7-дохь "Б" классай отличница Ани Давилана олонхи предметүүдээр "отлично" ба "хэй" гэнэн сэгнэлтэнүүдтэйгээр гаража байна. Мүн тэршэлэн, 5-дахь "В" классай хурагшад Шалкудинов, Романовский гэгшэд шалгалданан предметүүдээр "отлично" сэгнэлтэнүүдтэй.

Б. Л.

Машинануудыг зүбөөр хэрэглэлгын зарим асуудалнууд

Хүдөө ажахын шэнэ-шэнэ машинануудад хангагданхай машинно-тракторна станцинууд болбол колхозуудай эмхидхэлтэ ба ажахыг бэлдүүлхэ, үүргээ хэрэг дээрнэ бэлүүлэн, хүүлэй жэлүүд соо, өөрөөнхөө хүдэлмэрид нилээд ехэ амжалтануудыг туйлаа.

Зүгээр, Бурят-Монголой республикын зарим МТС-үүд машинна ба тракторнуудыг зүбөөр ба найнаар хэрэглэнэ гэжэ хэлэхээр бэшэ.

Гашайн, Ушөөтын, Цаган-Ухнайн, Селен-Думын МТС-үүдэй хүдэлмэриг танилсаад байхалда, тэднэй директорнууд, политическэ талааран орологшод, ахалагша механикчууд болбол машинно-тракторна паркыг хүсэд хэрэглэгдэгэ анхаралаа багаар табигдан элрээ. Поле дээрэ гарагшалаа хойшо майн 20 хүртэр 15 хүсэтэй трактор бүхэнэй (зөөлөн хахалагдаа оруулбал) бүтөөс: Цаган-Ухнайн МТС-тэ—69,8 гектар; Селен-Думын МТС-тэ—84,0 гектар; Ушөөтын МТС-тэ—63,8 гектар хахалагдаа. Ажалай бүтөөс дээшлүүлхн ба машинно-тракторна паркыг бүри хэрэглэгын үндэсн хуури—техническэ харууналалга энэ хавгалтагуйгээр бэлүүлэгдэнэ. Тэрэнэй результатда тракторнуудайн бүтөөс нимэ бага байна.

Жэшээлхэдэ, Ушөөтын МТС-тэ, нүхэр Доржиевай бригадын тракторнуудайн шатунай боолтыг гараараа мулталхаар хол-

хи, воздухоочиститель соохи тоһонийн бэлэгдэнгүй, бак соохи керосинийн гоожоно, картерийн тоһон шөнгөрөнхэй, рулин сэхэ заагдахаа бдигдон—нимэ байна.

Мүн тэрэ МТС-эй нүгэдэе бригадын (бригадирын нүхэр Вамилов) тракторнууд хойно-хойно-ноон хубираад, нэгэ газарта тарижа яана. Бригадир нүхэр Григорьевай бригадын трактористнууд техническэ харууналга тухай заабаринуудыг бүри мэдэвгүй.

Селен-Думын МТС оройдоо хоёр маркын трактортай юм. Эндэ техническэ харууналгыг эмхидхэлгын бэрхэтэй бэшэ байбэшэ наань, тэрэниин бэлүүлэггүй. Тэрэ шалтагаанаа, 20-ной үдэрэй мэдөөгээр, аяар 4 тонна горючийн нормоон үлүү гаргашалаа. Горючи ба тоһы трактористнуудтаа хубаан үгэхэдөө, шөгнөдөггүй, харин ведрогээр хэмнээд үгэнэ.

Селен-Думын ба Гашайн МТС-үүд болбол "бабидай муу байхалдаа, подшинигууд олоорой хайлаа" гэжэ Совнаркомдо ба Наркомземдэ телеграммнуудыг сэгүржэ элгээдэг хэн.

Тээд, шалгалта хээд үзэхэдэ, Гашайн МТС-тэ подшинигуудай хайлаан ушар болбол тоһоо сэг соонь нэлэгдэггүй гү, али оройдоо тоһогуйгээр ажаллажа байхалнайн результат мүн байгаа. Тракторист Овчинников картерайгаа тагларинэ хоёр дахин тээгдэгэ.

Селен-Думын МТС-тэ бабид шухалданан подшинигаа тракторта тагларинэаа хүдэлмэрилжэ эхилнэ. Энээн тухай заабаринууд тус МТС-тэ би болбосхы наань, тэрэниин дүүргэнгүй.

Эдэнэй жазуугаар, дурсагдамша МТС-үүдтэ машина, тракторнаа нарыар харуулан, зүбөөр ба хүсэдөөр хэрэглэжэ, тракторна хүдэлмэрээр планаа үлүүлэн дүүргэнэ бригаданууд би. Гашайн МТС-эй солото тракторист—механик Ф. Максимовай отряд ба Селен-Думын МТС-эй трактористнууд—нүүжэ ерэгшадый бригада өөһөднөө даабаринэ тоотой ба шаанарай талаарань бүрин найнаар дүүргэнэ.

Шалгалта хэгдэн МТС-үүдтэ, хүдөө ажахын машинануудыг хадагалалга тон муугаар табигданхай. Поле дээрнээ суглуулжа асархан комбайнуудыг сөбөрлөгдөжэ тоһолодоогүй, харин шабар шоройдо дарагдахан зандаа. Тэршэлэн, хюреөнүүднэ мулталгдажа абтаагүй, жэбөржэ хөбтөнэ; моторнуудай арматурнэ абжа хадагалалгад байхал мэдэжэ. Гэбэшье, дурсагдамша МТС-үүдтэ горючи ба түрхихэ тоһонуудыг хадагалалга хангалтагүй байна. Бригадануудта тракторай заправка

хэхэ посуданууд үгн. Горючитай ба тоһотой бочконууд энэүүр—тэрэгүүр бутаржа хөбтэдэг. Селен-Думын хайрагуудань хушалагуй байдаг, тэрээн соонь шорой тоһон ба бог дуртаг ороно.

Ушөөтын МТС-тэ, хүдөө ажахын юрын машина, зэбсэгүүдэ солидоолоор тоһолодог байгаа. Энэ МТС-эй директор нүхэр Ильченко болбол тэргэндэ түрхидэг тоһы Буркоопсоюзнаа абжа, солидооло арбилха ёһотой байбашье, энээн тушаа ямаршье хэмжээ абзагүй байба. Энэ матын фактинуудтай—гүрэнэй зөөридэ эзэнбэшээр хандаха явдалтай тэмсэхэ тушаа, БМАСОР-эй Наркомзем ба МТС-үүдэй директорнууд арид шанга хэмжээ абха ёһотой.

Техническэ харууналалгыг хайжаруулхн тулаа, тракторна отряд бүхэндэ тех-хураалсалый занягинуудыг үнгэргэдэг болохо хэрэгтэй. Трактористнуудай өөһөднэ хүдэлмэриинэ жэшээ абан, машина ба тракторта техническэ харууналалга, зэбсэг хэрэгсэлнүүдэ зүбөөр хэрэглэгдэгэ тэдэниин хайтар хургаха шухала. Техническэ харууналалгыг тон нарыар, планай ёһоор ябуулха ёһотой. Иймэ зорилгоор, МТС-үүдэй ахалагша механик бүхэн техническэ харууналалгын график зохёхо болоно. Тийбэшье, гансахан график зохёолгоор хизаарлаха бэшэ, харин тэрэнэй дүүргэлдэй дунда техническэ ба политическэ хураалсалыг эмхидхэхэ шухала. Тэдэниин хүмүүжүүлгэдэ замполидууд ба ахалагша механикчууд онсо анхаралаа хавдуулха

Тракторна бригадын коллектив хадаа, техническэ харууналал-

гаар өөһөднөө үүргэнүүдэ өөһөд хоорондоо хуваажа абха ёһотой. Энэ хадаа хүдэлмэриин сэгнэ арбилха ба шаанарын хайжаруулха байна.

Машинно-тракторна паркын хүдэлмэриин хайжаруулгаар тодорхой хэмжээнүүдэ абхаанаа гадна, хүдөө ажахын хүдэлмэриин асуудалаар рейднуудыг үнгэргэн, общественнэ контроль байгуулаа!

Рейд-шалгалта үнгэргэлгын бригадын составта эрхим хайн трактористнууд, стахановчуудыг оруулжа, тэдэниин бүлэг бүлэгээр табалан, комисси болгохо хэрэгтэй. Жэшөөн, тракторнуудай техническэ байдалыг шалгалгаар; техническэ харууналалгын графика дүүргэлгын; трактористнуудай техническэ эрдэмнэ шалгалгын; бригада дотор културно-массова хүдэлмэриин явцын шалгалгын ба бусад комисси-нууд байгуулагдаха юм. Рейдын эдэ бригаданууд хадаа, өөһөднэ контроль бэлүүлэн, техническэ харууналалгыг нэбтэрүүлгэдэ ба түрүүлүүлэй хүдэлмэриин оныд бүгдөөрөө хэрэглэгдэгэ туһалха байна.

Тракторна бригада бүхэндэ ёһотой хурим байгуулхн тулаа, бригадирай үүргнэ ба тэрэнэй авторитетнэ өөһөн үргэхэ хэрэгтэй. Иймээс, бригадирнуудай дунда техническэ ба политическэ хураалсалыг эмхидхэхэ шухала. Тэдэниин хүмүүжүүлгэдэ замполидууд ба ахалагша механикчууд онсо анхаралаа хавдуулха

ёһотой.

Зүгээр, техническэ харууналалгыг бэлүүлхэ зуураа, трактористнуудта зохид хайн байра-байр ба эдэ хоол эмхидхэлгыг мэргэжэ болохогүй. МТС ба колхоз хүтэлбэрлэгшэд өөһөднөө гэдэмэл засадан дээрэ асуудалыг зүбшэн хэлсэжэ, тодорхой хэмжээнүүдэ абха уялгатай.

Нефть хэдэг бочконуудыг заправочна хэрэгсэлнүүдэ бүри бутан байлгах, тракторта горючи ба тоһо юулхэдэ шүүрдэхэ заправкы борозда соонь машинно-тракторна ба заправкы частнуудыг гансаха ба нары хадагалха шухала.

Партийн айкумууд ба аймаг сэдкомууд болбол эдэ бүхн хэмжээбуулгануудыг бэлүүлхэ холон, газар тээш байха гүгэй. Айкомой ба аймгуйсэднэ хүдэлмэрилэгшэд болбол МТС-тэ гү, али тракторна бригад дээрэ ошодоо: гансахан сэдком-мэдээ хараад эх үнгэрхэ байхал харин машина ба тракторна зүбөөр хэрэглэжэ байхалнайн нарыан шалгалха ёһотой.

Машина зүбөөр хэрэглэжэ эмхидхэхэ, ажал үйлдбэр арид хайжаруулха ба машинно-тракторна паркыг бэлдүүлхэ хэрэгсэлтэ сэг оро! СССР-эй Наркомземей Г. И.З. ДМИТРИЙ

Харууналгалта редакторыг орологшэ Ц. ОЧИМ

Баруун Европодохи дайн

ГЕРМАНСКА БУРУУШААЛ

Берлин, майн 24. (ТАСС). Германска информационно бюро болбол Голландска арми хадаа 100000 хүнүүдэ алуулан ба шархатуулан байна. Роттердамые агаарһаа бомбдохо гэдэ 10000 мирнэ хүнзон алуулжа гэнэн гадаада мэдээсэлнүүдэ худал хуурмагта тоолоно.

Голландидахи тэмсэлэй түргөөр зогсоогдоно ушарһаа, гэжэ агентство заана, голландска арми хадаа

бага гэмтэл үзөө. Бурин мэдээсэлнүүдэй үгн байгааһы наань, алуулан хүнэй тоо 2000 олоно бэшэ гэжэ тэмдэглэхээр байна. Роттердамдаһы ехэ гэмтэл болоогүй, ушарань, городской зон хадаа агаарай бомбдолгын урдагаас засагай захирагшар городоо гаража ошохон байгаа. Телеграф газетин мэдээсэлэй ёһоор, алуулгашадай тоо 400 хүн болоно. 365 хүн шархатаа.

СОЮЗНИГУУДАЙ МЭДЭЭСЭЛ

Лондон, майн 25. "Дейли мейн" газетин мэдээсэлэй ёһоор, германска сэрэгүүдэй сүмэ сохон довтолхоной результатда, хоёр союзна аринуудай хоорондо 20 миль үргэнэтэй забнар би болоо.

"Таймс" газетин военнэ шэнжэлгшн ханалаар, контрдобтологнуудта ехэ найдажа болохогүй, ушарань, тэдэнэр хадаа нютатай характертай байна. Контрдобтологдо ехэ удхашанар олгохонь тиймэшье хэрэгтэй бэшэ, хахаддаб гэхэдэ, хойто талада таһалагданан армидаа туһаламжа өлгөөхөн француудта бэлэн бэшэ байна.

Бритиш юнайтэд Пресс агентствын хэлэнэн ёһоор, немцүүд хадаа асбестова костюмуудыг үмдэнэ команддаар жолоодогдоно, гал хаядаг танкчуудыг хэрэглэнэ. Танкчууд болболтон түргөөр ябадаг ба тэдэнэй гал хаядаг аппаратуудань буугай аман шэнгээр урагшаа гаранхайнууд байна. Агентствын мэдээгэй ёһоор, хууулай 10 үдэрэй торшо соо 1400 гаран германска танкчууд ба бронемашинанууд үгн хэгдбэ.

Рейнын баруун эрьедэ ба швейцарска хилыг зүбшад байхан, олонтоотой германска сэрэгүүд хадаа мүнөө баруун зүг

тээшэ эльгээгдэжэ байна гэжэ "Таймс" газета мэдээсэа.

Париж, майн 25. Францууд Бүлониин эвакуировалаа гэнэн мэдээсэлнэ хайн информировалагданан военнэ кругуудта буруушаана гэжэ, Гавас агентство дамжуулаа. Үсэгдээр үдэшлэн, францууд болбол городны гартаа бариха байхан ба Бүлонино урдуу ехэ байлаан болоо гэжэ заагдаа.

Хууулай үдэрүүдтэ хойто зүгта илангана Камбрэ ба Аррасай районуудта болоһон ба Бүлони ба Сент-Омерой районууд хүртэл дэлгэрхэн, ехэ хүсэтэ тулалдаанууд хадаа манай бүхн фронтон табиггүйгээр хэрэгжэ мүнөө хүртэ шаддагүй гэжэ үсэгдэг үдэшлэн официална мэдээсэгдбэ. Истребительнэ авиаци хадаа дайсанай моторизованно ба бронетанкова частнуудыг амжалтатайгаар бомбдоо.

Үсэгдээр, үдэрэй хуулай багшадон болбол өөрынхөө позицияг Соомодо бүхжүүлхэн ба эдэ оморацинуудыг хэхэ үдөө хөдмөленигүүднэ абхан байнаб гэжэ мүнөөдэр үгсөөгүүр мэдээсэгдбэ.

ГЕРМАНСКА МЭДЭЭСЭЛ

БЕРЛИН, майн 25. Германска информационно бюро дамжуулаа: «Баруун фронт дээрэ германска довтолгын эхилхэнхэ хойшо хоёр неделин үнгэрөөд байхадань, компетентнэ военнэ кругууд болбол фронт дээрхи байдалыг иимээр сэгнэнэ: дайн хадаа Франциин территория дээрэ үргэдбэ, гэхэтэй хамта, дайсанай бүхжүүлгэнүүд хэхэ сүмэ сохихо ба Ла-Маншын эрьэ хүрэхэ зорилго бэлүүлэгдбэ. Хойто Францида ба Бельгида байгаа союзнигуудай сэрэгүүд хадаа ехэ гэмтэл үзэнэн ба мүнөө ойрохон байна».

АМЕРИКАНСКА МЭДЭЭСЭЛ

НЬЮ-ЙОРК, майн 25. Ассошиэйтэд Пресс агентствын мэдээсэлэй ёһоор, францууд болбол Рейны Ронотой холбоһон каналыг тэһэлхэн ба ехэзон француска территории ундаа оруулан байна. Шэнжэлгшн

ханалаар, энэ хэмжээбуулга бол тэрэ сектор дээрэ Мажинлиниин бүхжүүлхэ ба баруун хойто фронтноо олонтоо сэрэгүүднэ сүлөөлхэ байна.

(ТАСС)